

De stuiterbeweging

DE VERTICALE STUITERBEWEGING

Laten we beginnen met de meest basale beweging van de slagtechniek, een eenvoudige verticale beweging, die we de *stuiterbeweging* noemen. Je hand beweegt daarbij als een bal die omhoog wordt gegooid en vervolgens weer terug naar beneden valt. De bal gaat eerst snel omhoog, remt af en valt vervolgens steeds sneller omlaag. In de stuiterbeweging maak je zo'n zelfde vertraging en versnelling.

Hieronder is de stuiterbeweging weergegeven. De neergaande beweging is iets rechts van de opgaande beweging getekend, zodat de afbeelding begrijpelijk blijft. Maar in werkelijkheid maak je beide bewegingen op dezelfde plek:

De lijn in de afbeelding is onderaan dik en bovenaan dun. Daarmee geven we aan dat de snelheid van de hand onderaan hoog is en bovenaan laag. Op het hoogste punt, halverwege de beweging, staat de hand heel even stil. Onderaan, aan het begin en het einde van de beweging, heeft de hand de hoogste snelheid.

Je gebruikt de stuiterbeweging – in het algemeen gezegd – voor het aanduiden van een moment waarop iets moet gebeuren. Je kunt er bijvoorbeeld het begin van een muziekstuk of het begin van een muzikale lijn mee aangeven, maar evenzogoed het einde van een klank.

Het begin- en eindpunt van de stuiterbeweging liggen op dezelfde hoogte. Op die manier kunnen zangers goed voorspellen op welk moment de hand neerkomt.

Een stuiterbeweging maak je in de meeste gevallen tussen de 20 tot 40 centimeter hoog. De onderkant ligt ongeveer ter hoogte van je buik. Probeer de beweging met je hele arm te maken, dat wil zeggen, gebruik zowel je onder- als je bovenarm. Zorg ervoor dat je hand open blijft. Houd je polsgewricht steeds min of meer in dezelfde stand, op zo'n manier dat je hand in het verlengde van je onderarm ligt. (In hoofdstuk 3 gaan we uitgebreid in op de stand van je hand en je armen bij het *dirigeren*.)

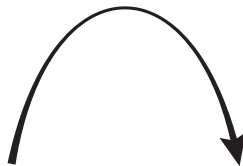
Het is belangrijk dat de stuiterbeweging energiek begint, zodat het startpunt ervan duidelijk gemarkeerd is. We noemen dit de *opvering*. Bij het neerkomen heeft de hand ook weer een flinke snelheid en komt plotseling tot stilstand.

Voor het verkrijgen van voldoende energie in de beweging kunnen metaforen helpen. Je kunt bijvoorbeeld bij het begin van de beweging 'Komt ie!' en bij het einde 'Is tie!' denken. Of je kunt je voorstellen dat je bij het begin je hand brand ('Au!') waardoor je arm omhoogschiet. En je kunt je bij het einde dan voorstellen dat je hand als een zandzak neervalt ('Plof!').

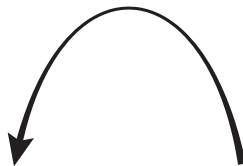
DE STUITERBEWEGING TUSSEN TWEE PUNTEN

Een stuiterbeweging maak je in de praktijk meestal verticaal. Je hand komt dan neer op de plek waar hij begon. Het is echter zinvol om de stuiterbeweging te oefenen tussen twee punten die naast elkaar liggen. Je kunt dan beter waarnemen of je een soepele lijn maakt.

De stuiterbeweging van links naar rechts ziet er als volgt uit:

De beweging is vergelijkbaar met die van een bal die schuin omhoog wordt gegooid. Ook in dit geval liggen het begin- en eindpunt op dezelfde hoogte. Nadat je van links naar rechts bent gegaan, kun je terugstuiteren:

De stuiterbeweging tussen twee punten is iets lastiger dan de verticale stuiterbeweging van de vorige pagina. Je moet immers de verticale en horizontale bewegingen goed op elkaar afstemmen. In het begin zie je schokjes in de lijn die je maakt. Oefen net zo lang in een langzaam tempo totdat de beweging vloeiend gaat.

De slinger

We kijken nu naar een andere basisbeweging uit de slagtechniek: de *slinger*. Deze beweging verloopt voornamelijk horizontaal (in tegenstelling tot de stuiterbeweging die voornamelijk verticaal gaat). De slingerbeweging ziet er als volgt uit:

Deze beweging lijkt op die van een gewicht dat aan een lang touw hangt of van een slinger van een grote klok. De snelheid van je hand is in het midden het hoogst. De hand remt naar de zij-kanten af en aan de beide uiteinden staat hij heel even stil.

De tikken van de slinger liggen in het midden, bij het laagste punt. In de afbeelding hieronder is dat punt aangegeven:

In de meeste gevallen zul je de slingerbeweging op het onderste punt beginnen en eindigen.

Een halve slinger

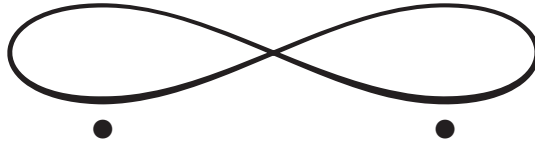
De slinger is vooral geschikt voor het maken van een doorgaande beweging. Daarmee bedoelen we dat de slinger geen duidelijk start- en eindpunt heeft. Toch kun je de slinger ook gebruiken voor het aanduiden van één moment. Het begin- en eindpunt van die enkelvoudige beweging ligt dan onderaan, net zoals bij de stuiterbeweging:

In dit geval is de beweging naar links weergegeven, maar je kunt de beweging ook gespiegeld naar de andere kant maken.

Het lemniscaat

Nu je de slinger hebt leren kennen, ben je toe aan de volgende basisbeweging van de slagtechniek en dat is het *lemniscaat*:

Bij deze beweging geldt ook weer dat de snelheid aan de onderkant het hoogst is en dat de tikken onderaan vallen.

Het lemniscaat maak je altijd aan de linkerkant met de klok mee, en aan de rechterkant tegen de klok in:

Het lemniscaat gaat net als de slinger voornamelijk horizontaal. Je markeert de tellen niet scherp, maar je geeft ze aan door er langs te glijden. Een verschil met de slingerbeweging is dat het lemniscaat nergens stilstaat. Deze beweging is dus nog meer dan de slinger geschikt voor het suggereren van een doorgaande *stroom*.

Vloeiende bewegingen

Met de slingerbeweging en het lemniscaat kun je, net zoals met de stuiterbeweging, momenten aan zangers aangeven. Bij een stuiterbeweging is het echter heel duidelijk waar de tel valt, omdat je onderaan een scherpe hoek maakt. Bij de slinger en het lemniscaat is het lastiger om precies aan te wijzen waar de tel valt, omdat de hand een vloeiende beweging langs dat punt maakt.

Waarom gebruiken we de slinger en het lemniscaat, als je daarmee de tikken minder helder kunt aanduiden dan met de stuiterbeweging? De kracht van deze twee bewegingen ligt juist in de vaagheid. Je suggereert er veel stroom mee, zonder dat je het tempo al te dwingend aangeeft. Met de stuiterbeweging geef je aan: 'Nu!' En met de slingerbeweging geef je als het ware aan: 'Kom maar op met die klank.' In de praktijk blijkt dat laatste bij een koor heel goed te werken. Het vriendelijk suggereren van het moment resulteert meestal, in vergelijking met het opleggen ervan, in een mooiere klank.